

Onderzoek naar de rechtsgeldigheid en betekenis der wet van 11 Germinal an XI handelende over de voornamen en naamsveranderingen

<https://hdl.handle.net/1874/297528>

6

ONDERZOEK
NAAR DE
REGTSGELDIGHED EN BETEEKENIS
DER
WET VAN 11 GERMINAL AN XI
HANDELENDE OVER
DE VOORNAMEN EN NAAMSVERANDERINGEN.

ONDERZOEK
NAAR DE
REGTSGELDIGHEID EN BETEEKENIS
DER
WET VAN 11 GERMINAL AN XI
HANDLENDE OVER DE
VOORNAMEN EN NAAMSVERANDERINGEN.

ACADEMISCH PROEFSCHRIFT,

OP GEZAG VAN DEN RECTOR MAGNIFICUS

Mr. J. A. C. ROVERS,

GEWOON HOOGLEERAAR IN DE LETTEREN.

MET TOESTEMMING VAN DEN ACADEMISCHEN SENAAAT

EN

VOLGENS BESLUIT

VAN DE REGTSGELEERDE FACULTEIT,

TER VERKRIJGING VAN DEN

GRAAD VAN DOCTOR IN DE REGTEN

AAN DE HOOGESCHOOL TE UTRECHT

DOOR

WILLEM FREDERIK MARINUS SELLE,

GEBOREN TE UTRECHT.

TE VERDEDIGEN

OP DEN 9. DECEMBER 1861, S'NAMIDDAGS TEN 2 UUR.

UTRECHT,
J. DE KRUYFF.

1861.

ON THE

TREATISE OF THE

ARTS AND

MANUFACTURES

OF GREAT BRITAIN

BY

JOHN

SMITH

OF BATH

IN TWO VOLUMES

THE FIRST

VOLUME

CONTAINING

THE

ARTS AND

MANUFACTURES

OF GREAT BRITAIN

IN TWO VOLUMES

THE SECOND

VOLUME

CONTAINING

THE

ARTS AND

MANUFACTURES

OF GREAT BRITAIN

IN TWO VOLUMES

THE SECOND

VOLUME

CONTAINING

THE

ARTS AND

MANUFACTURES

OF GREAT BRITAIN

IN TWO VOLUMES

THE SECOND

VOLUME

EERSTE HOOFDSTUK.

Doel der Wet.

De gewigtige gebeurtenissen die op het laatst der voorgaande eeuw in Frankrijk plaats hadden, en groote veranderingen in het regeringsstelsel towcegebragten, konden niet zonder invloed blijven op de overige deelen der Fransche wetgeving.

Ook op het gebied van het burgerlijk regt moesten zich de gevolgen der omwenteling noodwendig doen gevoelen. En dat zij dit werkelijk hebben gedaan, daarvan levert de wet, wier beginselen wij ons hebben voorgesteld te onderzoeken een sprekend bewijs. Wanneer wij toch de redenen nagaan, die den wetgever aanleiding gaven haar te ontwerpen, dan zien wij dat deze hoofdzakelijk gelegen waren in den wensch om zooveel mogelijk te herstellen, wat de omwente-

ling, met betrekking tot het thans door die wet geregeld onderwerp bedorven had, en de bepalingen der wet van 6 Fructidor an. II door doelmatiger voorschriften te vervangen. De strekking dezer laatste wet, waarover wij later zullen handelen, was wel in beginsel dezelfde, als die der wet van GERMINAL, maar hare bepalingen waren onvoldoende en bereikten het doel, dat men zich had voorgesteld, slechts ten deele.

Of nu de wet van GERMINAL het onderwerp op doctreffende wijze geregeld heeft, is eene andere vraag. Genoeg voor het oogenblik, dat zulk eene regeling in de bedoeling van den wetgever lag. En daaraan kunnen wij bij eene eenvoudige vergelijking der wet met den vroegeren toestand der wetgeving op het geven van namen en voornamen niet twijfelen. De zorg voor het houden der akten van den burgerlijken stand, vroeger overgelaten aan de geestelijkheid, die bij het kiezen van voornamen niet buiten haar gebied wilde laten gaan, was bij decreet der Assemblée Constituante van 20 September 1792, bij de burgerlijke magt overgebracht, zonder dat daarbij de vrijheid der keuze van namen of voornamen eenigermate beperkt was. Ook de wet van 6 Fructidor an. II bevatte hieromtrent geene voldoende regeling. In die leemte nu

trachtte de wet van GERMINAL reeds bij haar eerste artikel te voorzien.

De uitgebreide motieven dezer wet, welke te vinden zijn bij RONDONNEAU ¹⁾ en die in de Fransche wetgevende vergadering door den staatsraad MIOT zijn voorgedragen, geven ons het middel aan de hand, om op eene volledige wijze bekend te geraken met de geschiedenis van ons onderwerp, waarvan wij thans een zoo kort mogelijk overzicht zullen geven.

Het gebruik van familienamen — aldus begint MIOT zijn betoog — klimt niet hooger op dan tot het jaar 1000 der Christelijke jaartelling. Avant cette époque, zegt hij, il n'existait aucun nom de famille, ou du moins dans tous les titres antérieurs qui nous ont été conservés, on ne trouve jamais la personne désignée autrement que par le nom propre qui était alors le nom de baptême; il existe même encore dans le nord de l'Europe des familles qui n'ont point de nom particulier, et dont tous les individus ne sont désignés que par le nom propre joint à celui du père, comme PIERRE, fils de LOUIS, PAUL, fils de JEAN, etc. ²⁾

De familienamen, die bij den adel bijna alge-

¹⁾ Collection des Lois Françaises I bl. 289—298.

²⁾ RONDONNEAU, t. a p. bl. 290.

meen van de leengoederen, die hij bezat en bij de andere standen der maatschappij, nu eens van het ambt of de betrekking, dan weder van eene ligchamelijke of zedelijke eigenschap afkomstig waren, waren aanvankelijk slechts individueel, en schijnen eerst later onder PHILIPS-AUGUST (1180—1223) erfelijk geworden te zijn.

Reeds vroeg werd het veranderen van den familienaam bemoeijelijkt. Zoo kwam reeds den 26sten Maart 1555 de Ordonnance d'Amboise van HENDRIK II tot stand, waarbij „pour éviter la supposition du nom et des armes”, verboden werd, „de changer de nom, sans avoir obtenu des lettres de permission et dispense, à peine de mille livres d'amende, d'être puni comme faussaires, et privé des degrés et privilèges de la noblesse.” ¹⁾

Zulke patent-brieven waren bekend onder den naam van brieven van naamsverandering en hielden altijd deze clause in: „Sauf notre droit en autre chose, et l'autrui en tous;” zij moesten bij de hoven geregistreerd zijn.

Omtrent de voornamen bepaalde de wetgeving niets „Comme il dépendait toujours d'une cérémonie religieuse qui se confondait alors avec un acte civil, on avait dans les maximes

¹⁾ RONDONNEAU, t. a. p. bl. 291.

de la religion qui ne permettait pas de chercher hors de son histoire ou de son calendrier, une garantie suffisante contre les écarts de l'imagination." ¹⁾

Zoodanig was de wetgeving vóór 1789.

Sedert bragten de decreten van de Assemblée Constituante, van 19 Junij 1790, 19 December 1791 en 20 September 1792 een geheel anderen staat van zaken te weeg.

De beide eerste schaften de titels af, en stonden alleen toe den familie-naam te dragen, het laatste decreet wijst openbare ambtenaren aan, die in het vervolg de akten van den Burgerlijken Stand houden zullen.

Hoezeer het godkeuring verdient dat eene voor den staat der personen zoo gewigtige taak aan de uitsluitende zorg der geestelijkheid ont-nomen werd, toch was het eene leemte van het decreet, dat daarbij omtrent de keuze der namen geene regelen werden gegeven. Immers het was ligt te begrijpen, dat, wanneer de keuze van nieuwe namen, zoo kort na de omwenteling geheel vrij gelaten werd, velen namen zouden aannemen, die hetzij op de politieke gebeurtenissen van den tijd betrekking hadden, hetzij aan de voorname bewerkers der omwenteling

¹⁾ RONDONNEAU, t. a. p. bl. 292.

ontleend waren, en het was duidelijk dat dit noodzakelijk tot allerlei wanorde aanleiding zou geven.

Werkelijk werd er van de vrijheid door het decreet gelaten, een ruim gebruik gemaakt. In het laatst der vorige eeuw — zoo lezen wij o. a. in een vertoog van den Heer IMMINK (geplaatst in het Regtsg. Bijbl. XII blz. 207) — schijnt de verandering van namen in Frankrijk zeer in zwang geweest te zijn, waartoe de staatsschokken, die de omwenteling aldaar vergezelden, aanleiding gaven. Het doel was, om de afstamming van aristocratische geslachten te doen vergeten, de betrekkingen daarmede te verbreken, en zich, ook wat den naam betreft tot *Citoijen* te vormen.

Ofschoon het op zich zelf minder bedenkelijk is de keuze van den vóórnaam vrij te laten, daar deze meer dient om personen die denzelfden familienaam dragen van elkander te onderscheiden, valt toch ook hier de wenschelijkheid eener wettelijke regeling niet te betwisten. Immers indien de keuze geheel onbeperkt is, kan het ligt gebeuren, dat zij valt op familienamen van bestaande personen, wat niet anders dan verwarring te weeg kan brengen. Dat dit ook in Frankrijk na het decreet van 1792 meermalen plaats heeft gehad, blijkt ons uit de woorden

van MIOT, waar hij zegt: „Le nom propre ou de baptême qui fut alors connu sous celui de prénom, désignation convenable, et que nous avons justement conservée, fut choisi arbitrairement, quelquefois parmi les êtres abstraits ou les choses inanimées ce qui n'était qu'un léger inconvénient, mais plus souvent aussi parmi les noms des personnes existantes: système qui tendait à introduire la plus dangereuse confusion.” ¹⁾

Het decreet werkte dus in menig opzigt verkeerd. Gelijk wij reeds zeiden, de verleende vrijheid werd misbruikt, en er werden een aantal nieuwe familie-namen aangenomen gelijk te verwachten was, nu men niet meer door de zoogenaamde patent-brieven gebonden, maar eene eenvoudige verklaring voor de municipaliteit of in eene vergadering van het volk voldoende was om eene naamsverandering tot stand te brengen.

Een decreet van 24 Brumaire an II, door de nationale conventie uitgevaardigd, bekrachtigde die gewoonte en erkende de bevoegdheid van ieder burger, om zich te noemen zooals het hem behaagt. Daarbij zooals ons MIOT meêdeelt, werd op het verzoek van zekere „CITOYENNE

¹⁾ RONDONNEAU, t. a. p. bl. 293.

GROUX," die den naam LIBERTÉ wilde aannemen, eenvoudig het volgende besloten: La convention..... renvoie la citoyenne par devant la municipalité de son domicile actuel, pour y déclarer le nouveau nom qu'elle adopte, en se conformant aux formalités ordinaires. ¹⁾

Het behoeft geen betoog dat zulk eene stand van zaken, niet kon blijven voortduren. Er werd dan ook al zeer spoedig eene wet uitgevaardigd, om aan die misbruiken een einde te maken.

Deze, de bovengenoemde wet van 6 Fructidor an. II, ²⁾ verbood het dragen van een anderen familie-naam, dan die op de geboorteakte voorkomt en beval allen, die een anderen naam hadden gekozen, den afgelegden weder aan te nemen.

Zoodoende ging men van het eene uiterste tot het andere over. Terwijl vroeger de vrijheid om den familie-naam te veranderen onbeperkt was, bestond die nu in het geheel niet, ook niet in die gevallen, waarin zelfs de oude wetgeving, van vóór de omwenteling, haar erkend had. Bovendien was er niets omtrent de voornamen bepaald, het zoo even aangewezen misbruik

¹⁾ RONDONNEAU, t. a. p. bl. 293.

²⁾ Te vinden bij MERLIN, rép. voce nom.

om als zoodanig zich van den familie-naam van bestaande personen te bedienen, bleef dus ongehinderd voortbestaan.

Niet ten onregte zegt dan ook Mior, van de wetgeving, zooals die vóór de wet van Germinal an. XI was: „Vous remarquerez en effet, qu'aucune disposition n'interdit encore aujourd'hui de donner comme prénom à un enfant le nom d'une famille existante; qu'aucune ne laisse à celui qui, dans les orages de la révolution, a reçu d'un père ou d'un ami imprudent un nom qu'il peut rougir ou s'inquiéter de porter, la faculté d'en changer, et de lever l'obstacle d'opinion, il est vraie, mais souvent si puissant, qu'il pourrait pendant le cours de sa vie s'opposer à son avancement ou à sa fortune; enfin, que la loi n'a encore investi aucun pouvoir du droit autoriser un changement de nom de famille dans le cas où l'ancienne législation permettait le changement.” ¹⁾

Na deze woorden, bij de indiening der wet van Germinal uitgesproken, zal de strekking dier wet, de bedoeling waarmeê zij ontworpen werd, wel geene toelichting behoeven.

De wet zelve die uit twee titels bestaat waarvan de eerste over de *voornamen*, de tweede over de

¹⁾ RONDONNEAU, t. a. p. bl. 294.

naamsveranderingen handelt, komt voor in het Bulletin des Lois n°. 267 en draagt tot opschrift :

Loi relative aux prénoms et changemens de noms du 11 germinal an. XI. (1er avril 1803.)

TWEEDE HOOFDSTUK.

Beteekenis der Wet.

De eerste titel der Wet, handelt zoo als wij gezien hebben over de *voórnamen* en bestaat uit drie artikelen:

Het eerste artikel bepaalt, welke voornamen men alleen bevoegd is aan zijne kinderen te geven en stelt de ambtenaren van den burgerlijken stand aansprakelijk, voor het nakomen van deze bepaling.

Artikel twee geeft aan hen, die reeds een voornaam dragen, welke de geslachtsnaam is van eene bestaande familie, of welke strijdt met de bepaling van artikel een, de bevoegdheid, eene verandering van dien voornaam aan te vragen.

Artikel drie eindelijk, regelt de wijze, hoe deze voornaams-verandering tot stand komt.

De formaliteiten daarbij in acht te nemen,

zijn zoo eenvoudig mogelijk. Die de verandering wenscht (of zoo hij minderjarig is zijne ouders of zijn voogd) heeft daartoe slechts een verzoekschrift aan de Arrondissements-Regtbank in te dienen, die vervolgens den Procureur imperial gehoord uitspraak doet. Op haar vonnis volgt de rectificatie van de akte van den Burg. Stand.

De tweede titel handelt over de veranderingen van den familienaam en bestaat uit zes artikelen, welke den vorm regelen, die daarbij moet in acht genomen worden.

Wanneer men zijnen naam wil veranderen, moet men een met redenen omkleed verzoekschrift indienen aan het gouvernement, hetwelk wanneer het verzoek wordt toegestaan, zijne beschikking in den voorgeschreven vorm, in het Bulletin des Lois laat opnemen. Indien er na verloop van een jaar te rekenen van den dag der opname, geen verzet is gedaan, kan de belanghebbende persoon, zijnen nieuwen naam op de geboorteregisters doen inschrijven.

Ten slotte wordt in art. 9 bepaald, dat ook na de invoering dezer nieuwe wet, de beoordeeling van dusgenaamde questions d'état, die naamsverandering ten gevolge hebben, aan de regtbanken voorbehouden blijft. In al zulke gevallen mag derhalve de Regering niet tusschen beide komen. Zij is alleen dan de bevoegde regter,

wanneer de naamsverandering op geheel andere gronden berust. „Si ce changement de nom,” zegt Mior, „n’a pour objet que des cas particuliers également indépendans de l’état ou de la fortune des personnes, tels que le désir de quitter un nom ridicule ou déshonoré, qui peut mieux que le gouvernement juger de la validité des motifs sur lesquels la demande de ce changement est appuyée? Qui peut prononcer, si ce n’est lui, qui placé au sommet de l’administration, est seul à portée de s’éclairer, et de décider entre une demande raisonnable et un caprice ¹⁾?”

Reeds in vroeger tijd was het een attribuut van het hoofd van den Staat, om over het al of niet geoorloofde der naamsverandering te oordeelen, en toen hing er van zoodanig eene verandering nog meer af dan thans. Men had onder anderen toe te zien, dat het aannemen van een anderen naam geen voorwendsel werd om zich de adellijke regten van hen, die denzelfden naam droegen, te kunnen toeëigenen.

Tegenwoordig is de keuze van eenen naam, op zich zelf onverschillig, en hij die hem draagt kan er zich in geen geval op beroepen om titels of voorregten te erlangen, die hem niet toeko-

¹⁾ RONDONNEAU, t. 2. p. bl. 297.

men. Er kunnen op zijn hoogst particuliere belangen meê gemoeid zijn, en de wet heeft die genoegzaam beschermd, door den noodigen tijd tot verzet te laten.

Na zoo den inhoud der wet en de gronden waarop zij berust ontvouwd te hebben, kunnen wij tot hare verklaring overgaan.

Wij hebben ons daarbij alleen met artikel 1 bezig te houden, art. 2 toch is blijkbaar slechts van tijdelijken aard. Het geeft alleen aan hen, die bij de invoering der wet voornamen mogten voeren in strijd met het voorschrift van art. 1, de bevoegdheid om die op eenvoudige wijze door andere te vervangen. Al de overige artikelen regelen blootelijk den vorm en behoeven evenmin toelichting.

Art. 1 dat wij dan nu gaan beschouwen, luidt aldus:

A compter de la publication de la présente loi, les noms en usage dans les différens calendriers, et ceux des personnages connus de l'histoire ancienne, pourront seuls être reçus comme prénoms, sur les registres de l'état civil destinés à constater la naissance des enfans, et il est interdit aux officiers publics d'en admettre aucun autre dans leurs actes."

Miot zegt, dat deze bepaling waarbij de keuze der voornamen niet weinig beperkt wordt,

haren grond vindt in de bestaande noodzakelijkheid dat de wetgever thans doe, wat vroeger de godsdienstige denkbeelden deden. Hij moet de verwarring voorkomen, die door het aannemen van den naam van bestaande familiën veroorzaakt wordt, hij moet om MIOT zelve te laten spreken *«interdire à l'adulation ou à l'engouement cette espèce de patronage sous lequel la faiblesse, la médiocrité, et quelquefois même le crime, viendraient se ranger; enfin il doit conserver aux hommes que leurs talens, leurs vertus, ou des événemens célèbres produisent sur la scène du monde, la propriété exclusive de leurs noms, soit qu'elle soit honorable et glorieuse, soit qu'elle soit un fardeau pénible, et les laisser passer ainsi à la postérité sans incertitude sur l'individu qui les aura portés: le temps seul peut rendre les noms historiques.»* ¹⁾

Nu was het zeker het eenvoudigste geweest, om al dergelijke vóornamen in eens af te verbieden, maar de menigte fransche familienamen, die tegelijkertijd doop of voornamen waren, hield de wetgever daarvan terug. Immers zoodoende zou hij zijdelings aan die familien het regt hebben gegeven om te beletten dat iemand een voor-

¹⁾ RONDONNEAU, t. a. p. bl. 295.

naam aannam, gelijklopende met den familienaam dien zij droegen.

Bovendien heeft de positieve bepaling der wet nog een ander voordeel: zij zou eene rigting aan de volksmeening geven, en haar terugbrengen van den verkeerden weg, waarop zij zich ten gevolge der schokken eener langdurige omwenteling bevond; zij zou de overtuiging vestigen, dat de voornaam alleen het middel moet zijn om een kind van anderen te onderscheiden; dat hij nooit een profetie moet wezen van wat eenmaal de jonggeborene worden zal, dat hij gekozen mag worden met het doel om daardoor de herinnering van vrienden of weldoeners te bewaren, maar nimmer uit een beginsel van politieke partijzucht ¹⁾.

Artikel 1 bepaalt daarom dat als *voórnamen* alleen kunnen aangenomen worden:

- 1°. de namen voorkomende in de verschillende kalenders.
- 2°. de namen van personen *bekend* in de oude geschiedenis.

Eindelijk houdt het een uitdrukkelijk verbod aan de ambtenaren van den burgerlijken stand in, om *andere* namen in hunne akten op te nemen.

Uit de geschiedenis der wet blijkt vrij duidelijk,

¹⁾ RONDONNEAU, t. a. p. bl. 295.

welke voornamen zij *niet* wil. Men wilde beletten dat er voornamen gegeven werden, ontleend aan afgetrokken denkbeelden of levenlooze zaken (*êtres abstraits ou choses inanimées*) en ten tweede geslachtsnamen. Maar wij vragen met den schrijver van een verzoeg, voorkomende in het Weekblad van het Regt,¹⁾ welke kalenders worden hier bedoeld? Omdat de wet hier in het algemeen van kalenders spreekt, zal men deze bepaling wel moeten uitstrekken tot alle mogelijke oude en nieuwe kalenders, die bij alle volken der wereld in gebruik zijn of geweest zijn. En wat de namen van *bekende* personen in de oude geschiedenis aangaat, hier zoude men mogen vragen wat is oude geschiedenis? waar houdt die op? welke oude geschiedenis wordt bedoeld? die van alle volken der wereld? ook b. v. van de Chinezen, van welke het vooral misschien moeilijk zal zijn uit te maken, wat oud en wat nieuw is? Hoe men het woord oude geschiedenis opvat, hetzij men het neemt in den uitgestreksten zin van het woord, hetzij men het beperkt tot de geschiedenis van de Grieken, de Romeinen en de meer bekende Oostersche volken: altijd blijft het eene moeilijkheid, ja bijkans eene onmogelijkheid te bepalen, wie bekende personen

¹⁾ Weekblad van het Regt n°. 1920.

daaruit zijn. Alles immers hangt af van ieders bijzondere opvatting. En toch is het van belang dat hier zekerheid besta, vooral voor de ambtenaren van den burgerlijken stand, wien het uitdrukkelijk verboden is andere namen op hunne akten in te schrijven.

Ook in het rapport der commissie van onderzoek, aangaande de alsnog hier te lande vigerende wetten, is de moeilijkheid gevoeld. Op pag. 63 aldaar leest men de volgende even korte als juiste opmerking: de vragen, welke namen al of niet in gebruik zijn in de *onderscheidene kalenders*, en welke zijn die van *bekende personen der oude geschiedenis* zijn te onbestemd." ¹⁾

Is het zoo alles behalve duidelijk, welke namen de wet van GERMINAL wil toelaten, dan mag men wel vragen of eene juiste toepassing der wet mogelijk is? Het valt, zooals de schrijver van het bovenaangehaalde vertoog terecht opmerkt, niet te ontkennen, dat eene grondige studie en volledige kennis van oude en nieuwe kalenders en van de oude geschiedenis, wel wat veel ge-

¹⁾ In de N. Bijdragen tot Regtsgel. en Wetg. 1851, deel I, bl. 216 leest men ongeveer hetzelfde: „De onbestemdheid der aanwijzing van *kalenders* en *geschiedenis* geeft voor den burgerlijken stand vele moeilijkheid en de wet wordt naar elks bijzondere opvatting uitgebreid of ingekort.”

vergd is van alle ambtenaren van den burgerlijken stand!

Maar er is nog eene andere vraag; kan de wet doel treffen? Stel dat een kind, door onwetenheid of zorgeloosheid van den Ambt. van den Burg. Stand. een' naam ontvangen heeft, waarvan èn kalenders èn oude geschiedenis niet gewagen, of die, volgens het gevoelen van hen die met het toezigt voor het nakomen van de bepalingen dezer wet belast zijn, niet behoort onder de namen van *bekende* personen der oude geschiedenis, geeft dan voor zulk een geval de wet een enkel middel aan de hand om de overtredingen te keer te gaan?

Onzes inziens neen. Al neemt men aan, dat artikel 2 niet bloot van tijdelijken aard, maar ook nog van kracht is, in elk geval geeft het aan hen die een voornaam dragen niet overeenkomstig artikel 1, wel de *bevoegdheid*, maar niet de *verplichting*, om dien te veranderen, en zij die voor het nakomen dier wet moeten waken, kunnen dus niets doen, om de overtreding van art. 1 te herstellen.

Het komt mij voor, dat dit eene leemte in de wet is, die vooral bij de onbestemdheid van art. 1 in de praktijk allerschadelijkste gevolgen hebben kan.

In een volgend hoofdstuk zullen wij nu trachten

de vraag te beantwoorden die voor ons boven alle van belang is :

Is de wet van Germinal in ons vaderland afgeschaft, dan wel geldt zij nog geheel of ten deele?

DERDE HOOFDSTUK.

Heeft de Wet van 11 Germinal an XI hier te lande nog rechtskracht?

De decreten van den 8 November 1810 en 6 Januarij 1811 ¹⁾ verklaarden de wet van 11 Germinal an XI hier te lande exécutoir.

Van dien tijd af tot op de invoering der nieuwe Nederlandsche wetgeving is zij hier te lande ongetwijfeld voortdurend van kracht geweest. Maar het is de vraag, of zij ook thans nog van kracht is, dan wel of zij ten gevolge der wet van 16 Mei 1829 (Stb. n. 33) houdende afschaffing der nog in werking zijnde wetboeken op het tijdstip der invoering van de nationale wetgeving, opgehouden heeft te ver-

¹⁾ FORTUYN, Verzameling, I, bl. 16, 69.

binden. Over die vraag wordt verschillend gedacht. ¹⁾

¹⁾ Voor afgeschaft houden haar:

OUDEMAN en DIEPHUIS, Opmerk. en Meded. XII, bl. 81—114.

DE PINTO, II, 3de uitg., § 22, bl. 46.

IMMINK, in R. Bijblad, XII, bl. 204 en v.

Het Nederl. Burg. Regt, I, n°. 79.

M. E. CLEVERINGA, Quaest. jur. civ. hodierni (Gron. 1841), bl. 15—22.

Verg. J. T. KIJMMEL, Observ. ad locum juris patrii hod. de actis status civilis (Gron. 1841), bl. 4 en v.

Weekbl. van het Regt, n°. 1770, Winschoten 23 Julij 1856.

Weekbl. van het Regt, n°. 1775, Winschoten 8 Aug. 1856.

Weekbl. van het Regt, n°. 1781, Mengelwerk.

Voortdurende rechtskracht wordt haar toegekend door:

Circulaire van den Minister van Justitie van den 25 September 1838, n°. 18. zie Bijvoegsel tot het Staatsbl. 1838, n°. 218, bl. 327 en v., 333.

Nederl. Regtspraak, I, Regtsgel. Bijbl., I, bl. 9 en v., 12.

VAILLANT, Handb. voor den ambtenaar van den burg. stand, 1ste uitg. bl. 157, 2de uitg. bl. 136.

VAN HEUSDEN, Handleiding tot het houden der registers en het opmaken der akten van den burgerl. stand, bl. 22.

* VERNÈDE, op art. 31 B. W.

VAN HALL, Handleiding tot de beoefening van het burg. regt § 65, 2, 6, bl. 150; en in Regtsgel. Bijbl., XII, bl. 205 in de noot.

De Hooge Raad, o. a. in een arrest van 4 Januarij 1856, Weekbl. van het Regt n°. 1836 en van 15 Januarij 1857, Weekbl. n°. 1935.

FORTUYN, Verzameling II, bl. 245 en v., die niet den tweeden, maar alleen den eersten titel der wet mededeelt, ofschoon (zegt Prof. DIRRHUIS) toch even goed als de tweede titel, ook art. 2 en 3 geacht zouden moeten worden door art. 68 en 69 B. W. vervangen te zijn.

Het spreekt van zelf, dat zij die nog verbindende kracht aan de wet toekennen, alleen dat gedeelte op het oog hebben dat onderwerpen behandelt waarin niet door de nieuwe nationale wetgeving is voorzien, of waaromtrent door haar geen tegenstrijdige bepalingen zijn vastgesteld. Anders toch zou er, met het oog op art. 5 Alg. Bep. geen sprake van de voortdurende rechtskracht der wet kunnen zijn.

Daar nu werkelijk onze nieuwe wetgeving voor een deel in het onderwerp der wet van Germinal voorziet en ook bepalingen bevat die met de hare in strijd zijn, is de Fransche wet in geen geval meer in haar geheel van kracht. Immers waar de bepalingen van de vroegere wet onvereinigbaar zijn met die van de latere, moet men zich naar de voorschriften van deze gedragen: *lex posterior derogat legi priori*, de oude wet die in enkele punten van de latere verschilt, is ten opzichte dier punten opgeheven maar blijft voor het overige hare kracht behouden. Alleen, wanneer, zooals Mr. OPZOOMER¹⁾ zegt „die bepalingen der oude wet, welke niet met de nieuwe in strijd zijn, en daarom van kracht konden blijven, niets anders dan neven bepalingen zijn,

¹⁾ Aanteekening op de wet houdende Algemeene Bepalingen der wetgeving van het Koninkrijk, bl. 25.

welke met de opgehevene hoofdvorschriften in een onafscheidelijk verband staan, deelen zij het lot van dezen en moeten ook als ingetrokken beschouwd worden.”

Om nu te weten, welke bepalingen der wet van Germinal ten gevolge der nieuwe wetgeving afgeschaft zijn, moeten wij haar daarom vergelijken met de zesde afdeeling van den derden titel des eersten boek's van ons Burgerlijk Wetboek, handelende over: *naams- en voornaams-veranderingen*.

Artikel 1 der wet van Germinal bepaalt *welke voornamen* aan de kinderen kunnen gegeven worden, artikel *twee* geeft de bevoegdheid om in de daarin aangewezen gevallen *verandering van voornaam* aan te vragen, artikel *vier* staat de *verandering van geslachtsnaam* toe, de overige artikelen regelen alleen den vorm bij dit alles in acht te nemen. De wet bestaat dus uit drie hoofddeelen die ieder op zich zelve staan, en het afschaffen van een dezer heeft geen invloed op de overige. Alleen de bepaling van art. 2 maakt hierop eene uitzondering. Immers de daarbij verleende bevoegdheid was, gelijk wij boven ¹⁾ gezien hebben slechts van tijdelijken aard, alleen het toenmaals levende geslacht kon en behoefde daarvan gebruik te maken. Bovendien, al ware

¹⁾ Bl. 14.

dit niet zoo, dan nog zoude het artikel vervallen zijn, tengevolge van de veel ruimere bepaling van art. 68 B. W. hetwelk zonder eenige beperking aan een ieder toestaat om wanneer hij zulks goedvindt, van voornaam te veranderen of er meerdere aan te nemen, altijd behoudens de toestemming der arr. regtbank van zijne woonplaats.

Art. 2 der wet van Germinal en evenzeer art. 3 dat slechts den vorm der voornaamsverandering regelt is dus vervangen door de artt. 68 en 69 B. W. Maar ook de geheele tweede titel der wet is vervallen door de artt. 63—66 van hetzelfde wetboek, waarbij de verandering van den geslachtsnaam toegestaan en de wijze waarop die tot stand komt beschreven wordt.

Indien men dus al aanneemt dat de wet niet is afgeschaft, dan kan toch alleen maar art. 1. nog van kracht zijn gebleven, dat de voornamen aanwijst, die men zijne kinderen geven mag, een onderwerp in de nieuwe wetgeving niet geregeld.

Zij, die de wet in haar geheel, en dus ook art. 1 voor afgeschaft houden, beroepen zich op het eerste lid van het eerste artikel der afschaffingswet, bepalende, dat *»*te rekenen van den dag der invoering van het Burgerlijk Wetboek wordt afgeschaft en zal ophouden kracht van wet te hebben, het Wetboek van Napoleon, met al de daartoe behoorende besluiten en ver-

ordeningen. Zij beweren dan dat tot die „besluiten en verordeningen” ook de wet van Germinal moet gebracht worden.

Die daarentegen gedeeltelijke regtskracht der wet verdedigen met name de Hooge Raad, voeren hiertegen voornamelijk deze twee bedenkingen aan:

1°. is volgens hen de wet van Germinal geen besluit of verordening.

2°. behoort zij niet tot den Code Napoleon.

In een belangrijk vertoog voorkomende in opmerkingen en mededeelingen verzameld door mr^s. OUDEMAN EN DIEPHUIS 12de deel bl. 81—114, waarin de vraag behandeld wordt: *„welke na de invoering van het Burg. Wetb. de kracht is der wet van den 11 Germinal an. XI?”* Wordt de de eerste der aangevoerde bedenkingen aldus weerlegd: „ik geloof, zegt de schrijver op bl. 96 en vlg., dat men hier te veel gewigt hecht aan het ontbreken van een woord. De uitdrukking was zeker vollediger geweest, zoo de wet van „wetten, besluiten en verordeningen” had gesproken, maar de bedoeling is naar mijne meening volkomen dezelfde, nu zij het niet heeft gedaan. De beteekenis van het woord „verordeningen” is ruim genoeg om ook de wetten te omvatten, en dat daarbij ook uitdrukkelijk besluiten worden genoemd, is geen

bewijs, dat wetten niet evenzeer daarbij bedoeld zijn. Ik kan mij eene andere bedoeling van den wetgever niet voorstellen, veel min verklaren. Vooreerst kan men vragen, welke dan toch wel die tot den Code Nap. behorende verordeningen zijn, buiten de besluiten, zoo men daarbij aan gene wetten denken moet.

Maar ten andere vraag ik ook, wat toch wel den wetgever er toe geleid zou hebben om, waar hij den Code afgeschaft verklaart, en de daartoe behorende besluiten en verordeningen in die afschaffing laat deelen, juist de evenzeer tot den Code behoorende wetten — want van deze is hier alleen sprake — in stand te houden en nevens het nieuwe Burg. Wetb. van kracht te doen zijn; of om, zoo hij die wetten stilzwijgend wilde handhaven, die besluiten en verordeningen niet te dulden, maar uitdrukkelijk vervallen te verklaren. Ik vind voor zoodanige onderscheiding geenerlei grond, en dit reeds belet mij, haar aan den wetgever toe te schrijven.” Verder tracht de schrijver uit de geschiedenis der afschaffingswet te bewijzen, dat de wetgever zoodanige onderscheiding niet heeft gewild, en daaraan ook niet gedacht heeft.

Om het gewigt der zaak, vooral omdat het hier zooals bij menige andere wet van Franschen oorsprong, over wier voortdurend gezag verschil

van gevoelen bestaat, bovenal van belang is te weten wat de wetgever met de woorden: *al de tot het Wetb. Nap. behoorende besluiten en verordeningen* bedoeld heeft, willen ook wij op de geschiedenis van de zamenstelling der afschaffingswet een' blik slaan.

In de algemeene inleiding op het ontwerp van Burgerlijk Wetboek van 1816, ten opschrift hebbende: *van het burgerlijk regt en deszelfs bronnen*, kwam sub art. 5 de volgende bepaling voor: "Als wet, waarop zich het Nederlandsch burgerlijk regt grondt, geldt *van nu- af aan* over het geheele grondgebied van den Staat, alleen en met uitsluiting van alle vroegere, hetzij beschrevene, hetzij onbeschrevene, hetzij algemeene, hetzij plaatselijke regten, ook het Romeinsche regt daaronder begrepen, het tegenwoordige burgerlijk wetboek; behoudens de bepalingen, welke hieronder, hetzij in deze inleiding, of daarna, omtrent het gezag van vroegere wetten, voorkomen."

Onder de bepalingen in het slot van dit artikel bedoeld, verstond men de zoodanigen waaruit bij de invoering der Nederlandsche wetboeken, verkregen regten waren voortgevloeid, en die, waartoe de Nederlandsche wetboeken uitdrukkelijk mogten verwijzen ¹⁾.

¹⁾ VOORDUIN, I, 2, bl. 8.

Het ontwerp van 1820 nam in haar 4de art. de bepaling van het vermelde artikel 5 met eene kleine wijziging in de redactie, in zijn geheel over.

Ten opzichte der algemeenheid van deze bepalingen, waardoor het burgerlijk regt zich bijna uitsluitend bepaalde tot het burgerlijk *wetboek* werden geene bedenkingen in het midden gebragt. De aanmerkingen op de redactie en het voorstel van sommigen om het artikel door de bepalingen van artikel 7 der wet van 30 Ventôse an XII te doen vervangen, hadden echter tengevolge, dat er op den 15 Maart 1821 een nieuw ontwerp werd aangeboden, waarvan art. 1 aldus luidde: „Van het oogenblik af, waarop dit burgerlijk wetboek voor het koninkrijk der Nederlanden van kracht zal zijn, zullen alle burgerlijke wetten, algemeene en plaatselijke verordeningen en statuten, gelijk mede het gezag van het Romeinsche regt, ophouden kracht van wetten te hebben, ten aanzien der onderwerpen, in het burgerlijk wetboek voor het koninkrijk der Nederlanden behandeld en geregeld.”

Dit artikel werd na eenige discussie aangenomen, en afgekondigd als art. 1 der wet van den 14 Junij 1822. ¹⁾

¹⁾ VOORDUIN, t. a. p. bl. 13.

Met het oog op de redactie van dit artikel schijnt het niet onjuist wat de Heer DOTRENGE bij de beraadslaging had opgemerkt, dat de slotwoorden van dit artikel aanleiding zouden kunnen geven, om te denken, dat, indien er eenig punt voorkwam, hetwelk in het te maken wetboek *niet* behandeld of geregeld was, en dat in eenige oude wetgeving duidelijk beslist was, deze, welke ook hare benaming zijn mogt, in dat geval nog in werking zoude kunnen zijn, niet alleen als beschreven rede of als argument, maar als eene wetgevende bepaling, in het voorhanden geval, door de uitdrukkingen zelve van het artikel, van kracht gehouden ¹⁾."

Zooals bekend is werd in 1829 een nieuw ontwerp ingediend, hetwelk na eenige veranderingen van redactie te hebben ondergaan, ten laatste aangenomen werd, en afgekondigd als de thans nog vigerende wet van 16 Mei 1829.

Wanneer wij nu op de verschillende redactiën terugzien, dan zien wij, om met Prof. DIEPHUIS ²⁾ te spreken, eerst eene algemeene afschaffing van al het vroeger bestaande voorgesteld; daarna onderging die algemeene afschaffing eene beperking tot de onderwerpen, in het wetboek

¹⁾ VOORDUIN, t. a. p. bl. 15, 16.

²⁾ OUDEMAN en DIEPHUIS, Opmerk. en Meded., 3de deel, bl. 73.

behandeld en geregeld; eindelijk werd deze beperking wel ten aanzien der algemeene en plaatselijke gebruiken behouden, maar overigens gewijzigd, daar volgens art. 1 der wet van 1829 nu zijn afgeschafte alle besluiten en verordeningen tot het B. W. *behoorende* en volgens artt. 2, 3, 5 en 6 dier wet alle tot de daar genoemde wetboeken *betrekkelijke* besluiten en verordeningen.

Maar wat zijn nu *verordeningen*? Om op die vraag een juist antwoord te kunnen geven, moeten wij de geschiedenis nog verder raadplegen.

Bij de beraadslagingen over het ontwerp van wet ter herziening der wet van 16 Mei 1829, Stbl. n°. 29, houdende bepalingen wegens den overgang der vroegere tot de nieuwere wetgeving, later de wet van 23 December 1837, Stbl. n°. 78¹⁾, gaf eene der afdeelingen de regering in bedenking, of het niet raadzaam zoude zijn nog vóór de invoering der nieuwe wetgeving een naauwgezet onderzoek in te stellen, *welke wetten of verordeningen, tot nu toe, ten aanzien van de Fransche wetgeving van kracht, voortdurend nog in stand moeten blijven.*

Men haalde art. 1 der bedoelde wet aan en

¹⁾ VOORDUIN, t. a. p. bl. 32, 33, 34.

meende dat er onder de *verordeningen* gevonden worden, die ook na de invoering der nieuwe wetgeving onmogelijk zullen kunnen ontbeerd worden. Bepaaldelijk beriep men zich op den burgerlijken stand, en wees ten bewijze hiervan op een aantal „verordeningen,” deels adviezen van den Staatsraad deels decreten, die meende men, ook voortaan niet gemist zouden kunnen worden. Maar, en dit verdient opmerking, men noemde ook onze wet, van 11 Germinal an XI op. Een bewijs derhalve, dat ofschoon er dan in art. 1 der afschaffingswet alleen van *verordeningen* en besluiten sprake is, daaronder toch, naar het oordeel der Staten-Generaal ook wetten, en bepaaldelijk onze wet, gerangschikt moeten worden.

Ook het antwoord der Regering ¹⁾ waarop wij later terugkomen, schijnt eene nieuwe opvatting van het woord *verordeningen* te wettigen.

Ten aanzien van het eerste argument waarop men zich ten bewijze der voortdurende regtskracht der wet beroept komen wij dus tot dit besluit. Indien de wet van Germinal behoort tot den Code Napoleon, dan is zij door de wet van 16 Mei 1829 afgeschaft, indien zij er daarentegen niet toebehoort, dan is zij wat haar eerste arti-

¹⁾ Voorduyn, t. a. p., bl. 34.

kel aangaat nog steeds van kracht en kan derhalve alleen door eene latere wet geheel of gedeeltelijk hare kracht verliezen (Zie art. 5 der Algemeene Bepalingen.)

Wij moeten alzoo nu onderzoeken of de bewering dat de wet van Germinal niet tot den C. N. behoort, het tweede argument, zooals wij zagen van hen die de wet voor geldend houden, al dan niet aannemelijk is. Wij hebben daarbij de beide volgende vragen te beantwoorden:

1°. Strekt de wet van Germinal om bepalingen van den Code te ontwikkelen, te wijzigen of af te schaffen?

2°. Regelt zij bepaalde onderwerpen, die in het wetboek niet geregeld zijn en ten opzichte van welke het naar eene bijzondere wet verwijst?

Indien deze beide vragen, die wij gesteld hebben naar aanleiding van eene verhandeling van Mr. DIEPHUIS ¹⁾ over de vraag, hoe bijzondere wetten, besluiten en verordeningen tot de afgeschafte wetboeken kunnen behooren of betrekkelijk zijn, ontkennend moeten beantwoord wor-

¹⁾ OUDEMAN en DIEPHUIS, Opmerk. en Mededeel., 3de deel, bl. 84: „Iets over de vraag, welke vroegere wetten, besluiten en verordeningen nevens de Nederlandsche wetboeken voortdurend van kracht zijn, en welke geacht moeten worden, met de invoering dier wetboeken te zijn afgeschaft.”

den, dan behoort de wet niet tot den Code NAPOLEON en is zij derhalve niet afgeschaft.

Vooraf eene kleine opmerking. Mr. DIEPHUIS zegt t. a. p.¹⁾.

„Een wetboek is eene vereeniging van wetten, die allen tot een gelijksoortig onderwerp betrekkelijk zijn, en daarom door den wetgever tot één geheel zijn bijeengevoegd. Wat in dezen zin tot dat wetboek behoort, en mede daarin zal worden opgenomen, hangt van den wil des wetgevers af. Wanneer dus onze wetgever in het wetboek heeft opgenomen wat nevens het vroegere wetboek als afzonderlijke wet, besluit of verordening bestond, dan heeft hij daardoor getoond, dat naar zijne meening die wet, dat besluit of die verordening tot dat wetboek behoort. En daar nu dezelfde wetgever, die de nieuwe wetboeken heeft zamengesteld, ook de afschaffingswet heeft gemaakt. Zoo geloof ik, dat men moet aannemen dat afzonderlijke wetten, besluiten en verordeningen in een der Fransche wetboeken niet opgenomen, maar wier bepalingen opgenomen zijn in een der onze, geacht moeten worden in het oog des wetgevers tot het hierdoor afgeschaft Fransche wetboek te hebben behoord.”

¹⁾ Bl. 84 en volgende.

Met deze redenering kunnen wij ons moeilijk vereenigen. Het is dunkt ons geen bewijs dat onze wetgever, door het opnemen van bepalingen van zulk eene afzonderlijke wet, besluit of verordening, in onze nieuwe wetboeken, gemeend heeft dat deze tot het Fransche wetboek hebben behoord. Het is meer een streven om te codificeeren hetgeen tot nog toe, in eene afzonderlijke wet, besluit of verordening nevens den Code Napoleon bestaan had, een streven, dat zijn grond vond in de overtuiging dat het voor de volledigheid van ons wetboek noodzakelijk was, zoodanige bepalingen daarin op te nemen. Daaruit kan niet worden afgeleid, dat naar de meening van onzen wetgever, zoodanige wet, besluit of verordening tot den Code Napoleon behoord heeft.

En nu, wat de eerste der door ons gestelde vragen betreft. Indien wij letten op het doel waarmêe de wet van Germinal is ingevoerd, (zie ons eerste hoofdstuk) en op de omstandigheid, dat er in den Code Napoleon nergens gehandeld wordt over naams- of voornaamsveranderingen, en daarin ook geene beperkende bepaling omtrent het geven van voornamen voorkomt, dan is het duidelijk, dat de bedoelde wet niet kon strekken om bepalingen van den Code te ontwikkelen, te wijzigen of af te schaffen.

Al ware de wet dus niet van vroegere dagteekening dan den Code, dan zou zij er toch niet in *dezen zin* toe kunnen behooren.

Onze eerste vraag moet alzoo ontkennend beantwoord worden.

Ten opzichte der tweede vraag. Men kan wel zeggen dat de wet van Germinal bepaalde onderwerpen regelt, die in den Code niet geregeld zijn, maar niet, dat dit Wetboek naar de wet van Germinal verwijst, dus ook deze vraag moeten wij in ontkennenden zin beantwoorden en wij komen dus op de aangevoerde gronden, tot het besluit dat de wet van Germinal *niet* afgeschaft is door de wet van 16 Mei 1829.

Zoo schijnt ook de regering er over gedacht te hebben. Althans, toen zij in haar bovenvermeld antwoord op de bedenking van een der afdeelingen, te kennen gaf, dat sommige der aangehaalde „wetten of reglementen,” den burgerlijken stand betreffende, „niet behooren onder diegene, welke bij de invoering der nieuwe wetgeving worden afgeschaft,” had zij, naar ons oordeel, waarschijnlijk ook het oog op de wet van Germinal, waarop, zooals wij zagen, de afdeeling, onder anderen, gewezen had.

In een volgend hoofdstuk willen wij nu nog kortelijk vermelden, wat er sedert de executoir

verklaring der wet in ons Vaderland, ten haren aanzien is voorgevallen, om dan ten slotte aan te wijzen, hoe het onderwerp, waarin door haar voorzien wordt, naar ons oordeel, voor de toekomst behoort geregeld te worden.

VIERDE HOOFDSTUK.

Latere Geschiedenis der Wet.

Het eerst hebben wij te vermelden een besluit van den Souvereinen Vorst d.d. 15 Maart 1815 n°. 87 (Bijv. tot het Staatsblad 1857 n°. 166 bijl. A) van den volgenden inhoud:

Wij Willem I, bij de gratie Gods, Prince van Oranje Nassau, Souverein Vorst der vereenigde Nederlanden, op de voordragt van den eersten President van het Hoog Gerechtshof der vereenigde Nederlanden, in dato 11 Maart 1815.

Hebben goedgevonden en verstaan: Onzen Secretaris van Staat voor de binnenlandsche zaken te autoriseren, om de Gouverneurs der Provinciën en Landschappen te informeren, dat de bepalingen voorkomende in art. 1 van de nog in vigeur zijnde wet van den 11 Germinal an XI met betrekking tot het gebruik van voor-

namen, geenszins in dien strikten zin behooren te worden opgevat alsof daardoor hier te lande verboden zoude zijn zoodanige bekende voornamen, welke aan overoude tijden aldaar, in de onderscheidene provinciën en landschappen, of bij sommige geslachten gebruikelijk, en algemeen als voornamen erkend zijn geweest, en dat mitsdien de ambtenaren van den burgerlijken stand ook zoodanige voornamen op hunne registers kunnen en behooren te admitteren; — zullende gemelde Gouverneurs zulks ter kennisse van die ambtenaren moeten brengen.

En zal afschrift dezes worden gezonden aan het Departement van binnenlandsche zaken ten fine van executie, aan den Procureur Generaal bij het Hoog Geregts-hof, om zulks te brengen ter kennisse van de officieren van Justitie en eindelijk gelijk afschrift aan den eersten President voornoemd tot informatie.

's Gravenhage den 15de Maart.

(Get.) WILLEM.

Drie en twintig jaren later werd de wet andermaal op officiele wijze toegelicht in de Circulaire van den Minister van Justitie (VAN MAANEN) d.d. 25 September 1838 n°. 18, (bijvoegsel tot het Staatsblad n°. 218.)

De Minister verklaart daarin dat hij, nu de

nieuwe Nederlandsche wetgeving op het punt staat van ingevoerd te worden, het niet ondienstig acht om aan de Ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij de Provinciale Hoven en Arrondissements-Regtbanken, eenige aanmerkingen mede te deelen, en voorschriften te geven, omtrent sommige onderwerpen, tot de rigtige en ordenlijke behandeling van zaken betrekkelijk. Hij vleit zich dat die zullen kunnen strekken tot bevordering der vooral in den aanvang zoo noodige eenheid in de behandeling van zaken en tot voorkoming der moeilijkheden, die bij eenen zoo belangrijken overgang, welligt zoude kunnen ontstaan. Het spreekt van zelve, dat niet alle vragen, welke zich zullen kunnen opdoen, kunnen worden vooruitgezien, en hij moet zich mitsdien bepalen tot punten van meer algemeen aard, maar ook in deze zal men, naar zijn oordeel, wel eenige aanleiding vinden, om te besluiten hoe te handelen, omtrent onderwerpen, door hem niet bijzonder aangeroerd, terwijl de verdere zwarigheden, welke zich onverhoopt mogten opdoen, in het vervolg allengs en naarmate dezelve voorkomen, zullen kunnen worden uit den weg geruimd.

In § 3 van deze Circulaire, die meer bepaald handelt, over de functien van het Openbaar Ministerie in civiele zaken, zegt de Minister

het navolgende: „Tot regeling van het stuk van den burgerlijken stand dienden tot nu toe niet alleen de daartoe betrekkelijke artikelen uit de wetboeken, maar onderscheidene punten waren ook bij afzonderlijke verordeningen, adviezen van den Franschen Staatsraad, decreten of besluiten geregeld. Schoon de meeste dier afzonderlijke bepalingen thans in het Burgerlijk wetboek opgenomen zijn, zoo zijn er echter eenige weinige punten, waaromtrent zoodanige opneming niet heeft plaats gehad, en ik acht het tot wegneming van mogelijke twijfel, niet onnoodig daarbij even stil te staan. Vervolgens, over het onderwerp onzer wet sprekende, zegt hij:

„Het verbod om geslachtsnamen van bestaande familiën bij de akten van geboorte te geven, tot nog toe uit de wet van 11 Germinal, an XI voortvloeiende, ligt ook voor het vervolg opgesloten in art. 31 van het Burgerlijk wetboek, waar alleen van de aan het kind te geven *voornamen* melding wordt gemaakt, voornamelijk ook in verband met art. 17 van hetzelfde wetboek. Door aan een kind eenen naam toe te voegen die niet als *voornaam* bekend is, of die blijkbaar tot de geslachtsnamen behoort, zouden de ambtenaren van den Burgerlijken Stand tegen de voorzeide artikelen handelen.

Omtrent den zin van art. 1 der opgemelde

wet en de vraag, wat voor *voornamen* te houden zijn, is van belang Zijner Majesteits Besluit van den 15. Maart 1815 n°. 87.

Van meer gewigt nog is eene andere Circulaire van den Minister van Justitie, d.d. 24 Augustus 1857, n°. 111 (Bijvoegsel tot het Staatsblad n°. 166), houdende inlichting nopens de bepalingen, voorkomende in de nog van kracht zijnde wet van 11 Germinal an XI, wegens het gebruik van voornamen bij de aangiften van geboorten bij den burgerlijken stand.

Zij is van den navolgenden inhoud:

Onder de Fransche verordeningen in der tijd hier te lande van kracht verklaard, behoort ook de wet van 11 Germinal an XI bull., n°. 267.

Van die wet kan thans slechts, art. 1 voor ons van eenige beteekenis zijn.

Zeer betwist en dikwijls behandeld is de vraag, of ook niet dat art. 1, door de invoering onzer nieuwe wetgeving werd afgeschaft.

Die vraag te beslissen, behoort niet tot de bevoegdheid der regering. Maar zoolang de Hooge Raad art. 1 der wet handhaaft, acht zij zich verplicht ook het openbaar ministerie uit te noodigen, dat art. alsnog steeds verbindend te beschouwen.

Maar van den anderen kant is het niet te ontkennen, dat eene stipte uitvoering van dat

art. hier te lande ondenkbaar is. Reeds den 15 Maart 1815 werden daarom door den Souvereinen Vorst onder n°. 87, voorschriften gegeven die die uitvoering hier te lande mogelijk moesten maken.

Door de toezending van een afschrift, meen ik UweEd.Gestr. aan dat besluit te moeten herinneren.

Maar ook zoo gewijzigd schijnt de uitvoering van art. 1 der wet van Germinal an XI nog steeds tot gegronde klagten aanleiding te geven.

Ik heb daarom de eer UweEd.Gestr. uit te noodigen geene magtiging te willen geven tot vervolging van ambtenaren van den burgerlijken stand op grond van niet inachtneming van de bepalingen van art. 1 der wet van 11 Germinal an XI, daar waar redelijker wijze het bestaan van onzekerheid kan worden aangenomen omtrent de vraag, of de gegevene voornaam werkelijk als voornaam in den zin van het besluit van 15 Maart 1815 moet worden beschouwd.

De Minister van Justitie

(get.) J. J. L. VAN DER BRUGGHEN.

Men ziet dus, de Minister acht de wet nog van kracht, of rekent zich althans, met het oog op de Jurisprudentie van den Hoogen

Raad, genoopt, haar eerste artikel te handhaven.

De bij koninklijk besluit van 5 Februarij 1849 (Stbl. n°. 5) benoemde commissie¹⁾ van onderzoek naar de alsnog hier te lande vigerende wetten, laat zich in haar rapport over de al of niet verbindbaarheid der wet van Germinal min of meer aarzelend uit. „Het 2de gedeelte dezer wet over het veranderen van voornamen, zegt zij, (bl. 63) is eigenlijk reeds door de artt. 63—69 B. W. vervallen.

Minder zeker is dit misschien met het 1ste gedeelte, houdende verbod om vreemde namen aan zijne kinderen te geven. Maar wat er zij van de vraag, in hoe verre dit verbod, nog is blijven bestaan na art. 31 van het B. W. de vragen, welke namen al of niet in gebruik zijn in de *onderscheidene kalenders*, en welke zijn die van *bekende personen der oude geschiedenis*, zijn te onbestemd, om deze wet te behouden. Acht men die beperking noodig, dan zal het beter zijn, daarin door eene nieuwe en meer duidelijke wet te voorzien.”

De Hooge Raad daarentegen heeft, zooals wij reeds zagen, de verbindbaarheid meermalen aangenomen. Men zie de arresten van 10 Junij

¹⁾ Zij bestond uit de heeren Mrs. L. METMAN, A. DE PINTO en N. OLIVIER.

1853 ¹⁾, 4 Januarij 1856 ²⁾ en 15 Januarij 1857 ³⁾.

In het arrest van 4 Januarij 1856 werd overwogen dat de wet van 16 Mei 1829 (Stbl. n°. 33) wel *besluiten* en *verordeningen* had afgeschaft, maar geenszins *wetten* die zouden kunnen behooren tot het Wetb. Nap. Voorts dat de wet van Germinal wel betrekking heeft tot een onderwerp, in het wetboek Napoleon behandeld, maar toch bepaaldelijk gerigt was tegen een, tijdens de uitvaardiging bestaand misbruik, dat zij dus niet kan gezegd worden tot dat Wetboek te behooren of daarvan een deel uit te maken, hetwelk bij de invoering van een nieuw Wetboek zoude kunnen geacht worden vervallen te zijn verklaard.

De Jurisprudentie van den H. R. en de boven aangehaalde Circulaire's van de Ministers van Justitie, kunnen nu wel niet als authentieke interpretatie gelden, maar dit neemt niet weg, dat de ambtenaren van den burgerlijken stand en de leden van het openbaar ministerie, wat ook hun gevoelen moge zijn, zich daarnaar behooren te gedragen.

Eene andere vraag is het, of het besluit

¹⁾ Broox en Stuart, Nederl. Regtsp., deel 45, § 16.

²⁾ Nederl. Regtsp., deel 52, § 1, Weekbl. 1836.

³⁾ Weekbl. 1955.

van 15 Maart 1815 n°. 87, door ons hierboven in zijn geheel medegedeeld, immer van kracht is geweest, met andere woorden of een besluit de wet van Germinal heeft kunnen wijzigen.

Thans, zou het antwoord, ten gevolge van art. 5 der Alg. Bep. voor de hand liggen. Mr. OPZOOMER teekent op dat art. het volgende aan: ¹⁾ „Het is geen wonder, dat alleen die magt, die tot geven van wetten bevoegd is, ook in staat is ze af te schaffen. Deze bepaling ontruikt daarom met regt alle gezag, om de kracht der wetten op te heffen, aan iedere magt in den staat, buiten de wetgevende, dat is buiten de vereenigde beslissing van den Koning en de Staten-Generaal. Besluiten of reglementen kunnen daarom niet tegen eene wet worden ingeroepen. En evenmin de gewoonte. Zij, die geen regt kan scheppen, kan het evenmin vernietigen. Trouwens is het opheffen van een bestaand regt altijd het doen ontstaan van een ander, al bestaat het slechts in terugkeering tot een nog vroegeren regtstoestand.”

Maar eene bepaling als die van het aangehaalde art. 5 kwam in den Code niet voor. Evenwel ook met algemeene regtsbeginselen is het

¹⁾ Bl. 24.

niet overeen te brengen ¹⁾ dat destijds een ander beginsel zou gegolden hebben, en de Grondwet van 1814 verzette zich ongetwijfeld tegen zulk eene stand van zaken.

Sommigen hebben tegen de *geldigheid* van het aangehaald besluit nog aangevoerd, dat het noch in het Staatsblad noch in de Staats-courant voorkomt, welke bladen als middelen van openbaarmaking bij twee besluiten van 11 Dec. 1813 waren daargesteld. Maar daartegenover staat dat het advies van den Franschen Staatsraad van 25 Prairial. an. XIII ²⁾ ook andere wijzen van bekendmaking toeliet ³⁾ en dat advies bleef tot de invoering der wet van 26 April 1852, Stbl. n°. 92, van kracht.

De wijze van bekendmaking kan derhalve geen invloed hebben op de geldigheid van het besluit. Een alles afdoend argument tegen de geldigheid van het besluit echter is dit. Al mogt men de zonderlinge meening zijn toegedaan, dat een besluit onder de G. W. van 1814 genomen, verandering in de burgerlijke wetgeving kon brengen, als zou het een „daad” zijn geweest „van Souvereine

¹⁾ L. 4 D. de Const. Princ. (L. 4). L. 102 D. de Verb. Sign. (L. 16)..

²⁾ Ingevoerd bij Decreten van den 8 Nov. 1810 en 19 April 1811, FORTUJN, Verz. I, 76.

³⁾ FORTUJN, Verz. II, 353.

waardigheid,” waartoe art. 32 den Souvereinen Vorst bevoegdheid gaf, in ieder geval zou er dan toch moeten blijken, dat het besluit bij den Raad van State in overweging is gebragt ¹⁾ En daar dit niet blijkt, kan het naar onze meening geen twijfel lijden, dat het besluit van 15 Maart 1815 n°. 87 voor *niet* geldig gehouden moet worden.

Hiertegen kan natuurlijk de meening van den Heer VAN DER BRUGGHEN, die gemeend heeft, in zijne boven aangehaalde Circulaire tot eene naleving van het besluit te moeten aanvoeren niets afdoen.

Wat een toestand derhalve. Niet ten onrechte vroeg de Heer GODEFROI ²⁾ voor eenigen tijd in onze wetgevende vergadering, wat men van dergelijken stand van zaken denken moest: een Hoogste Regterlijk Collegie, dat aan eene straf-bepaling als die van art. 27 B. W. eene *extensive*

¹⁾ Art. 32 bepaalt: „De Souvereine Vorst pleegt alle de daden van de Souvereine waardigheid, na de zaak in overweging te hebben gebragt bij den Raad van State.

Hij alleen beslist en geeft telkens van zijn genomen besluit kennis aan den Raad.

Aan het hoofd der stukken wordt gesteld:

„De Souvereine Vorst der Vereenigde Nederlanden, den Raad van State gehoord” enz.

²⁾ Aangehaald bij Mr. W. R. BOMM in de Bijdragen tot de kennis van het Staats- Provinciaal- en Gemeente-bestuur in Nederland, III, bl. 423 en v.

bepaling geeft, en daarmede eene bijna vergeten bepaling als een dreigend zwaard van DAMOCLES over de ambtenaren van den Burgerl. Stand laat zweven, een *Koninkl. Besluit*, dat die wetsbepaling interpreteert en wijzigt; een Minister van Justitie, „die eerst voorschrijft handhaving der wet, daarna de stipte uitvoering onmogelijk verklaart, vervolgens toepassing wil overeenkomstig een onwettig *Koninkl. Besluit*, en eindelijk zelfs die wijze van toepassing als bezwaarlijk voorstelt.”

VIJFDE HOOFDSTUK.

Wenschelijkheid eener nieuwe regeling van het onderwerp der Wet.

Wanneer wij nu het voorgaande nog eens overzien, dan bespeuren wij groote onzekerheid, met betrekking tot de vraag, of de wet van Germinal al dan niet is *afgeschaft*, en ten gevolge daarvan allerlei van moeilijkheden voor de ambtenaren van den Burgerlijken Stand, en het Openbaar Ministerie, dat belast is met de zorg voor het rigtig houden der registers art. 28 B. W.

Indien de ambtenaar van den Burgerlijken Stand een voornaam in de akte van geboorten opneemt niet overeenkomstig de bepaling van art. 1 der wet van Germinal, dan stelt hij zich daardoor bloot aan vervolging, en hiervan zal natuurlijk het gevolg zijn, dat hij zich liever

een tijdroovend onderzoek wil getroosten, dan voornamen inschrijven wier wettigheid hem twijfelachtig schijnt.

Vertraging en ongerief voor het publiek is zodoende onvermijdelijk. En bovendien de wet zal door den een natuurlijk geheel anders worden begrepen en toegepast, dan door den ander. Dit leert ons de ondervinding reeds sedert lang. Door den eenen ambtenaar van den Burgerlijken Stand worden er, zegt Prof. DIEPHUIS ¹⁾ voornamen ingeschreven, wier inschrijving door eenen anderen wordt geweigerd, in het eene arrondissement wordt de ambtenaar van den Burgerlijken Stand vervolgd om eene inschrijving, die elders als geoorloofd beschouwd of oogluikend toegelaten, of althans niet vervolgd wordt, ja, de voorbeelden ontbreken niet, dat in hetzelfde arrondissement door denzelfden officier van justitie de eene ambtenaar van den Burgerlijken Stand in regten wordt geroepen om eene inschrijving, geheel gelijksoortig aan die, waarom de ander niet wordt gemoeid.

Het is bijna onverklaarbaar, dat een toestand, waarvan de nadeelen zoo in het oog vallen, nog altijd voortduurt. Het ontbreekt toch niet aan geschikte middelen om aan de bestaande moeije-

¹⁾ OUDEMAN en DIEPHUIS, Opmerk. 12de deel, bl. 82.

lijkheden een eind te maken. Men heeft de keuze tusschen eene algeheele afschaffing der wet van Germinal, zonder eenige beperking hoe ook genaamd, of hare vervanging door eene andere, die beter aan het oogmerk voldoet, om te beletten of te verbieden, dat de een als *voórnaam*, de *geslachtsnaam* van den ander draagt. Want ofschoon hieruit wel geen regten kunnen voortvloeijen, kan het velen, ja, den meesten menschen niet onverschillig zijn of hunne geslachtsnaam al dan niet door een ander als voornaam gedragen wordt ¹⁾. Wat het beperken der keuze van voornamen aangaat, deze is wel niet van zoo groot gewigt, dat zij noodig schijnt, maar toch ware het misschien wenschelijk te beletten, dat hier alles van de willekeur der ouders afhangt. Wel kan ieder thans, volgens artt. 68 en 69, B. W. met inachtneming van weinig bezwarende formaliteiten, in plaats van den eenmaal aan hem gegeven voornaam, op later leeftijd een' anderen aannemen, maar tot op zijne meerderjarigheid mist hij daartoe de bevoegdheid.

In n°. 1920 van het Weekblad van het Regt,

¹⁾ Verg. MARLIN, répertoire, in voce Nom § 2, p. 1. „les noms devenus héréditaires forment la patrimoine le plus précieux de chaque famille; c'est de tous les biens celui qui est le moins dans le commerce.”

worden de gronden uiteengezet, waarom eene bloote afschaffing der wet van Germinal min wenschelijk schijnt. »Geeft men aan iedereen de onbeperkte vrijheid, wordt daar gezegd, om bestaande geslachtsnamen aan zijne kinderen als voornamen te geven, dan geeft men daardoor tevens een vrijbrief aan iedereen om iederen familienaam te usurperen, en om, zoo al niet aan zich zelve, dan toch aan zijn nageslacht, iederen naam te geven dien hij goedvindt. Hij geeft slechts aan ieder zijner kinderen quasi als voornaam den geslachtsnaam eener andere familie. Die kinderen doen op hunne beurt, hetzelfde, en binnen zeer korten tijd is die naam onafscheidelijk aan den geslachtsnaam verbonden, en men weet niet beter, of hij maakt daarvan een deel uit.

Daaruit kunnen niet alleen verwarringen ontstaan. Dit is het minste kwaad. Want die zullen wij erkennen het, zoo groot niet zijn. Maar daardoor worden, op eene zeer eenvoudige wijze ontdoken, de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek omtrent naamsveranderingen; en daardoor wordt eindelijk door ieder, die het goedvindt, aan een ander geslacht zijn familienaam *ontstolen*.

Intusschen zal het niet genoeg zijn te verbieden, maar er zal ook moeten gezorgd worden,

niet zoozeer dat de overtredingen van het verbod, dat eigenlijk niet is *propter utilitatem publicam*, gestraft worden, als dat het begane onregt hersteld worde.

Wij zouden dan ook niet de ambtenaren van den burgerlijken stand verantwoordelijk willen stellen voor die overtredingen, noch het openbaar ministerie of eenige andere staatsmagt willen belasten hetzij met strafvervolgingen, hetzij met het nemen van maatregelen om te doen herstellen wat, in strijd met de wet, geschied is. Niet alleen kan men van de eersten even weinig, en minder nog misschien, de naauwkeurige kennis vorderen van alle geslachtsnamen als van de namen van de kalenders en van de oude geschiedenis. Maar in ons stelsel, zou bij de zaak alleen *een privaat belang* betrokken zijn, en men zou dus genoeg doen, door aan de leden eener familie, wier naam op deze onwettige wijze misbruikt was, het regt te geven om bij den regter herstel te vragen voor het haar gedane onregt, op die wijze zouden wij, meenen wij, op een zuiverder en beter standpunt komen, dan met de wet van *Germinal*."

Dit laatste beamen wij volkomen, ofschoon wij ons met de zienswijze van den schrijver, in haar geheel niet kunnen vereenigen.

Dezelfde schrijver, deelt ons later in Week-

blad n°. 1922 eene proeve van wetsontwerp mede, dat volgens zijn gevoelen geschikt zoude zijn om de wet van Germinal te vervangen.

Dit ontwerp is van den volgenden inhoud :

Art. 1. Het is verboden bestaande geslachtsnamen als voornamen te geven of te dragen.

Art. 2. Wanneer bij de geboorte van een kind een geslachtsnaam als voornaam gegeven wordt, wordt de vermelding daarvan in de geboorte-acte geweigerd door den ambtenaar van den burgerlijken stand. In geval van verschil hierover, begeeft deze zich onverwijld met den aangever naar den president der arrondissementsregtbank, die dadelijk eene beslissing geeft in kort geding. Die beslissing is uitvoerbaar bij voorraad.

Art. 3. De aangever kan zich, bij eenvoudig verzoekschrift, tegen deze beslissing voorzien in cassatie. Wanneer de beslissing wordt vernietigd, beveelt de Hooge Raad bij hetzelfde arrest de verbetering der geboorte-acte.

Art. 4. Ieder lid eener familie, wier geslachtsnaam in registers van den burgerlijken stand als voornaam van een ander voorkomt, kan bij verzoekschrift de doorhaling daarvan vragen aan de regtbank van het arrondissement, binnen wier regtsgebied zich het register, waarvan de verbetering gevraagd wordt, bevindt.

Art. 5. De regtbank na de wederpartij te hebben gehoord, beslist in raadkamer, doch kan, daartoe gronden vindende, partijen verwijzen naar de teregtzitting. In dit laatste geval wordt de zaak als summiere zaak behandeld.

Art. 6. Bij het vonnis, waarbij de doorhaling wordt bevolen, kan de ambtenaar van den burgerlijken stand, op verzoek der verwerende partij, tevens worden gemagtigd, om een anderen voornaam in de plaats van den doorgehaalden in de geboorte-acte in te schrijven.

Art. 7. Tegen de bij de artt. 5 en 6 bedoelde vonnissen wordt geen hooger beroep toegelaten.

Art. 8. De wet van 11 Germinal an XI is afgeschaft.

Bij dit ontwerp is de volgende Toelichting gevoegd:

Art. 2. De ambtenaar van den burgerlijken stand hoezeer voor geene misslagen meer verantwoordelijk, in dit opzigt, moet echter niet verplicht kunnen worden ongeoorloofde namen in te schrijven. Door deze bepaling worden daarenboven procedures voorgekomen. Vermits er, van wege art. 29 B. W., altijd *periculum in mora* is, schijnt geene andere wijze van beslissing dan de hier voorgestelde mogelijk.

Art. 3. Hoc moeilijk zich ook gronden van

cassatie laten denken tegen deze beslissingen , gedooft de grondwet echter niet het beroep in cassatie uit te sluiten.

Art. 5. In den regel zullen deze geschillen wel in raadkamer kunnen worden afgedaan. Het geval is evenwel misschien niet geheel ondenkbaar, dat er meer ingewikkelde geschillen kunnen rijzen over de vraag, of de gegeven voornaam werkelijk een geslachtsnaam is, en of deze in alle opzigten dezelfde is, als de geslachtsnaam van den eischer.

Art. 7. Het beroep in cassatie staat natuurlijk vrij. Dit kan bij de gewone wet niet worden uitgesloten.

Art. 8. Dit is misschien wel geheel overbodig. Maar eene uitdrukkelijke afschaffing schaaft zeker niet. En men kan niet weten, er kunnen altijd nog twijfelaars overblijven.

Het voorbeeld, door den aangehaalden schrijver gegeven, is voor korten tijd gevolgd door den Heer Advokaat-Generaal VAN NISPEN TOT PANNERDEN ¹⁾ „Velen voor mij, zegt de geleerde „schrijver, hebben reeds de noodzakelijkheid van „beperkende voorschriften gevoeld. Maar geen „van de voorzieningen, die tot dusver voorge-

¹⁾ Zie Bijdragen tot de kennis van het Staats- Provinciaal- en Gemeente-bestuur in Nederland IV, bl. 315 en v.

„steld zijn, behaagt mij. Te verbieden, namen
 „van bekende geslachten tot vóórnaam te nemen,
 „is kwalijk mogelijk, wijl eenige namen als vóór-
 „en als geslachtsnaam tevens in gebruik zijn;
 „welk bezwaar reeds bij het vaststellen der wet
 „van 11 Germinal an XI van het schrijven
 „eener bepaling als de bedoelde terug hield.
 „Ook is het voor een ambtenaar van den Bur-
 „gerlijken Stand onmogelijk alle namen van in
 „het Rijk gevestigde familiën te kennen. Met
 „het besluit van 1815 de van ouds in deze ge-
 „westen gebruikelijke namen toe te laten is ook
 „zeer onzeker en laat ruimte voor velerlei strijd.
 „Ik weet maar één middel om in de behoefte
 „te voorzien. Het is, aan de Regering op te
 „dragen eene alphabetische lijst van geoorloofde
 „namen vast te stellen, die bij twijfel gemakkelijk
 „te raadplegen is. Ik zie tegen dezen maatregel
 „maar één bezwaar, dat namelijk een schulde-
 „looze naam vergeten worde, waarop deze of
 „gene familie prijs stelt. Men zou, om de lijst
 „zoo volledig mogelijk te maken, het ontwerp
 „er van in de Staats-Courant kunnen plaatsen
 „en gedurende eenige maanden gelegenheid tot
 „reclame geven.

Ik veroorloof mij het volgende ontwerp van wet ter overweging voor te stellen:

Art. 1. Art. 1 der wet van 11 Germinal

an XI, (Bulletin des Lois p. 267), wordt afgeschaft.

Art. 2. Bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur wordt eene alphabetische lijst vastgesteld van voornamen, die het geoorloofd is bij de acten van geboorte te geven.

Art. 3. Wil de aangever der geboorte van een kind aan hetzelfde een ongeoorloofden naam geven, de ambtenaar van den Burgerlijken Stand schrijft dien niet in de acte, maar geeft zelf aan het kind een geoorloofden vóórnaam. — De Regter handelt even zoo bij verzoeken tot aanvulling of verbetering der registers.

Art. 4. Op de ambtenaren van den Burgerlijken Stand, die de bepalingen dezer wet overtreden, is art. 27 B. W. van toepassing.

Art. 5. Deze wet treed in werking den . . .

Vervolgens geeft de schrijver nog de volgende maatregelen in overweging, die zijns inziens eene spoedige en geregelde uitvoering der wet bevorderen zouden.

„Aan het Departement van Justitie wordt eene voorloopige alphabetische lijst vastgesteld. Zij wordt aan de ambtenaren van den Burgerlijken Stand gezonden, die dezelve binnen 14 dagen aan den Officier van Justitie overmaken met hunne bedenkingen en met aanduiding van hetgeen zij tot aanvulling en verbetering noodig achten.

Binnen 14 dagen levert de Officier van Justitie de lijst en de berigtschriften van de ambtenaren van den Burgerlijken Stand bij de Regtbank in, met zijn schriftelijk verslag en advijs.

In eene algemeene vergadering, waarin de Officier met raadgevende, doch niet met beslissende stem tegenwoordig is, stelt de Regtbank haar advijs vast, dat binnen 14 dagen na ontvangst van het verslag van den Officier met dat verslag en met al de andere stukken aan den Procureur-Generaal bij het Provinciaal Geregts-hof ingezonden wordt. Deze verzendt al de bescheiden met zijn advijs binnen 14 dagen aan het Departement van Justitie.

Alvorens de lijst ter overweging aan den Raad van State ingeleverd worde, wordt het ontwerp in de Staats-Courant geplaatst. Gedurende twee maanden kan ieder zijne bezwaren schriftelijk aan den Officier van Justitie van zijn Arrondissement inleveren. Door dezen worden zij op de vroeger gezegde wijs bij de Regtbank ingeleverd, door haar aan den Procureur-Generaal en door dezen aan het Departement van Justitie verzonden.

Ook wij, het is reeds boven gebleken, aarzelen niet aan eene vervanging der wet van Germinal door doeltreffende bepalingen boven hare geheele en onbepaalde afschaffing de voorkeur te geven. De overweging toch dat de zoo

lang hier te lande genotene vrijheid beperkt is geworden door de wet van Germinal, en dat een terugkeer tot den vroegeren toestand, derhalve niet schaden kan, is onjuist, wijl die vroegere toestand ook veel te wenschen overliet. Wij verwijzen, ten bewijze hiervan, naar een verhoog van den Heer J. W. A. IMMINK ¹⁾ waarin duidelijk wordt aangetoond, hoeveel verwarring en willekeur met betrekking tot het geven van namen en voornamen vroeger hier te lande heerschten. Er werden zegt de schrijver, voreen velen bij ons gevonden, die geenens geslachtsnaam bezaten of voerden. Men duidde hen aan door den naam dien zij bij de eerste godsdienstige plegtigheid ontvangen hadden, met bijvoeging van den naam hunnen vader op gelijke wijze gegeven, achter welken naam voor zoover hij daartoe geschikt was, ter aanduiding van den genitivus, de letter *S* werd geplaatst, en daarachter het woord *zoon*, ook wel bij verkorting *SZ* of enkel *Z*, en bij verbastering *Zen* of *Ze*.

Tot het laatste hulpmiddel schijnt men vooral geleid te zijn ten aanzien der vrouwen. Het ging toch niet op, eene maagd aan te duiden als: *Jacoba Gijsbertszoon* en de uitdrukking

¹⁾ Geplaatst in het Regtsgel. Bijblad, 12de deel, bl. 204—208.

Jacoba Gijsbertsdochter vond geen algemeenen bijval, ofschoon zij onwraakbaar is, en door sommigen gebezigd werd.

Zoo verlengde men ook namen die niet geschikt waren om met eene *S* verlengd te worden met *en*, bijv. de zoon van *Otto*, Jan *Otten*, (*Otto* verkort tot *Ot* en verlengd met *en*) die van *Hendrik*, Jan *Henken* of Jan *Heinen*.

Men moet langzamerhand de verwarring gevoeld hebben, waartoe dit aanleiding gaf, want sommigen lieten nu op den voornaam van hunnen vader den naam der bouwhoeve of streek volgen, waar zij geboren waren, bijv. een zoon van Reijer; Gerrit Reijerszen *van de Haar* en een andere zoon Reijer Reijerszen *van de Meent*.

De zonen van Gerrit noemen zich thans *van de Haar* en die van Reijer, *van de Meent*, en zoo meer.

Geeft men nu in de tegenwoordige omstandigheden de vrijheid van vroeger door eene algeheele afschaffing der wet van Germinal terug, dan bestaat er veel kans, dat kinderen van denzelfden stamvader, na verloop van tijd, door het aannemen van voornamen, geschikt, om in het vervolg een deel van den geslachtsnaam uit te maken, eene soortgelijke verwarring onder de naaste bloedverwanten doen ontstaan.

Maar nog een ander en gewigtiger bezwaar

tegen de eenvoudige afschaffing van die wet is voorzeker dit, dat er niets aan te doen is, wanneer iemand aan zijne kinderen als vóórnaam de geslachtsnaam van een ander verkiest te geven. Behalve de verwarring, die daaruit in vervolg van tijd kan ontstaan.

De wet van Germinal worde dus vervangen door eene andere, eene betere wet.

En indien onze Wetgevende magt er eindelijk eens toe konde besluiten, dan zoude onzes inziens, het ontwerp van den Heer VAN NISPEN, alle aanbeveling verdienen. Wel zullen ook daartegen gegronde bedenkingen gemaakt kunnen worden, maar reeds eene ten deele goede regeling is beter dan in het geheel geene regeling. In ieder geval zou het door den Heer VAN NISPEN voorgesteld middel de moeilijkheden, die zich thans dagelijks in de praktijk doen gevoelen, voor een goed gedeelte wegnemen.

I N H O U D.

Eerste Hoofdstuk.

DOEL DER WET	Blz. 1.
------------------------	------------

Tweede Hoofdstuk.

BETEKENIS DER WET	11.
-----------------------------	-----

Derde Hoofdstuk.

HEEFT DE WET VAN 11 GERMINAL AN XI HIER TE LANDE NOG REGTSKRACHT?	21.
--	-----

Vierde Hoofdstuk.

LATERE GESCHIEDENIS DER WET.	38.
--------------------------------------	-----

Vijfde Hoofdstuk.

WENSCHELIJKHEID EENER NIEUWE REGELING VAN HET ON- DERWERP DER WET	50.
--	-----

STELLINGEN.

I.

Post Novellam 115, si quis parentes vel liberos sine
justa causa exheredaverit, testamentum nullum est.

II.

Res immobilis deponi, nequit.

III.

De Wet van 11 Germinal an XI is niet afgeschaft door
de Wet van den 16 Mei 1829 (Stbl., n°. 33.)

IV.

Na de invoering der Nederlandsche Wetboeken, was
art. 1 het eenig artikel der Wet van Germinal, hetwelk
hier te lande van kracht is gebleven.

V.

Het Koninklijk Besluit van 15 Maart 1815, n°. 87, schijnt mij toe te strijden met het voorschrift van art. 52 der toen vigerende Grondwet van 29 Maart 1814.

VI.

Onze Wetgever heeft te regt bepaald, dat, wanneer de vreemdeling eischer is, de zekerheid-stelling ook in handelszaken van hem verlangd kan worden.

VII.

Die wegens zwakheid van vermogens is onder curatele gesteld, verliest niet het regt bij uitersten wil te kunnen beschikken.

VIII.

De regtsvordering, voortvloeiende uit art. 618, B. W. wordt ook aan hem, die met geweld verdreven is, gegeven tegen den bezitter der zaak, die noch geweld heeft gebruikt, noch deze handeling bevolen heeft.

IX.

Het voorregt, den verhuurder verleend in art. 1186, B. W., blijft hij ook tegen den kooper behouden.

X.

De overeenkomst tusschen den passagier en den schipper is geen daad van koophandel.

XI.

De polis van assurantie kan door endossement overgedragen worden.

XII.

De woorden, voorkomende in art. 380, Wetb. van Strafv., *de instructie*, hebben betrekking op het voorloopig onderzoek van het misdrijf.

XIII.

De bepaling van art. 339, C. P., is onzedelijk.

XIV.

Te regt zegt L. J. SAUTOIS, (des principes théoriques de la tentative, bl. 116) »Supposons, qu'après avoir mortellement blessé une personne, dans l'intention de lui donner la mort, l'assassin, par un retour subit sur lui-même, ait emporté cette personne et lui ait sauvé la vie qu'il avait voulu lui ravir la tentative restera impunie, que l'auteur ait fait manquer spontanément ou par crainte.»

XV.

Het uitgeven eener in het openbaar uitgesproken rede valt niet in de termen van de Wet van 25 Januarij 1817 (Stbl., n°. 5).

XVI.

Het gevoelen van hen, die de betrekking van Minister onvereenigbaar houden met het lidmaatschap der Staten-Generaal, komt mij juist voor.

XVII.

Het woord *meening*, in art. 47, Gem. Wet, kan niet verder worden uitgestrekt, dan tot het onderwerp van beraadslaging.

XVIII.

Te regt hebben de op het Congres in 1856 te Parijs vertegenwoordigde Mogendheden de kaapvaart afgeschaft.

XIX.

Het monopolie der banken van leening is af te keuren,

XX.

Het ware te wenschen, dat de accijnsen op de eerste levensbehoefden door andere belastingen wierden vervangen.

XXI.

Door belastingen op voorwerpen van weelde wordt alleen dan eene belangrijke bijdrage in de schatkist gestort, wanneer zij zoo laag gehouden worden, dat het gebruik slechts onmerkbaar afneemt. Onder deze voorwaarde, op voorwerpen van algemeen verbruik gelegd, behooren zij tot de beste belastingen.

